

Vergaderjaar 2009–2010

31 490

Vernieuwing van de rijksdienst

Nr. 32

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 oktober 2009

Naar aanleiding van het verzoek van uw Kamer aan het kabinet om te reageren op een persbericht van MKB-Nederland waarin de NMa wordt opgeroepen om toe te zien op het nakomen van betalingstermijnen door overheden, stuur ik u bijgaand de gevraagde reactie.

MKB-Nederland stelt in voornoemd persbericht dat overheden op alle niveaus massaal de geldende betalingstermijnen van het bedrijfsleven overschrijden. Deze overschrijding wordt door MKB-Nederland misbruik van een machtspositie genoemd, die ondernemers benadeelt en die onderwerp van onderzoek door de NMa zou moeten zijn.

Zonder af te willen doen aan het grote belang en de noodzaak van tijdige betalingen door de overheid – dat onderschrijf ik zeer –, acht ik het niet aan de NMa om toe te zien op de naleving van tijdige betalingen door de overheid. Dit is geen wettelijke taak van de NMa en dat moet het ook niet zijn. De NMa is belast met de handhaving van o.a. de Mededingingswet en die heeft betrekking op gedragingen van ondernemingen. De overheid die inkoopt doet dat doorgaans niet als onderneming, maar ter uitoefening van haar publieke taak. De wijze waarop de overheid in die publieke taakuitoefening voorziet, is dan ook niet onderworpen aan toezicht door de NMa. De NMa, bij monde van de heer Kalbfleisch in het Financieele Dagblad van 29 september jl., bevestigt dat de NMa optreedt tegen kartels en misbruik van een economische machtspositie, bijvoorbeeld wanneer een concurrent van de markt wordt gedrukt. De NMa stelt dat de afspraken over betalingstermijnen en de nakoming daarvan een civielrechtelijke kwestie betreffen.

Dat is inderdaad het geval. Partijen maken naar eigen inzicht en met wederzijds goedvinden afspraken over de inhoud en de voorwaarden van een overeenkomst, ook over betalingstermijnen. Bij niet-nakoming daarvan kan de benadeelde partij nakoming vorderen, zo nodig bij de civiele rechter. Omdat het belangrijk is dat ondernemers, die worden benadeeld door late betalingen, daartegen in het geweer komen, wil het

ministerie van Economische Zaken graag meedenken over betere en makkelijker inzetbare instrumenten om achterstallige betalingen in te vorderen en de schade ervan vergoed te krijgen. Mede met het oog daarop steunt het kabinet de Europese onderhandelingen over het richtlijnvoorstel late betalingen. De richtlijn kan het kabinet ondersteunen in zijn doelstellingen het betalingsgedrag te verbeteren. Naast korte standaard betaaltermijnen voor de overheid wordt voorzien in een vergoeding voor ondernemers die te lang op betalingen door de overheid moeten wachten, bestaande uit een recht op vergoeding van invorderingskosten en op wettelijke rente, die simpel en zonder aanmaningen kunnen worden opgeëist. Een uitgebreider standpunt van het kabinet over de Europese voorstellen is u op 29 september jl. toegestuurd.

Afgezien van de mogelijkheden die een ondernemer heeft om betaling af te dwingen, heeft de overheid een voorbeeldfunctie waar het gaat om stipt betalingsgedrag en betrouwbaarheid richting haar leveranciers en dienstverleners. De sterke positie die de overheid, wegens haar omvang en aard, inneemt ten opzichte van leveranciers en dienstverleners, maakt die voorbeeldfunctie des te groter.

Ik ben het daarom met MKB-Nederland eens dat de overheid die voorbeeldfunctie beter moet vervullen, te meer gelet op de moeilijke economische tijden en de weerslag die late betalingen hebben op het mkb. Per brief van 16 september jl. (Tweede Kamer 31 490, nr. 30) heeft het kabinet aan uw Kamer gemeld welke maatregelen er momenteel genomen worden om de tijdige betaling van rekeningen te realiseren. In een ingezonden brief in het Financieele Dagblad van 29 september heb ik duidelijk aangegeven de score op mijn eigen departement onder de maat te vinden en daar ook geen genoeg mee te nemen. Voor het ministerie van Economische Zaken heb ik een projectgroep laten instellen, die inmiddels gestart is met een verbeterplan dat de huidige knelpunten in de administratie aanpakt. Facturen zullen voortaan centraal worden ontvangen en geregistreerd, waardoor een adequaat rappelsysteem ontstaat. De elektronische verwerking van facturen kan helpen bij de snellere verwerking en leidt tot minder fouten. Wanneer volgend jaar het rijksbrede onderzoek wordt herhaald, verwacht ik dan ook dat 90% van de facturen op tijd wordt betaald. Ik zal de tussentijdse voortgang goed in het oog houden.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven